

Akwụkwọ Joel na Ụka Seventh-day Adventist nke Laodicea — Nọmba Abụọ

Jeff Pippenger

2025-12-02

Nọmba Abụọ

“Ọ bụ n’ọchịchọ siri ike ka m ji atụ anya oge ahụ mgbe a ga-emeghachi ihe ndị mere n’ubochi Pentikost, n’ike ọbuna kariri nke e gosiputara n’oge ahụ. Jọn na-ekwu, ‘Ahuru m mmuo-ozu ozu ka o si n’elugwe rịdata, onye nwere ike di ukwu; e wee mee ka ụwa nwuo n’ebube ya.’ Mgbe ahụ, dika n’oge Pentikost, ndi mmadu ga-anu eziokwu ahụ ka a na-agwa ha, onye o bula n’asusu nke ya.”

“Chineke puru iku ume ndu oheru n’ime mkpuruobi o bula nke ji ezi obi achọ ijere Ya ozi, O pukwara iji nku oku di ndu sitere n’elu ebe ichuaja metu ebugbere onu, ma mee ka ha buru ndi nwere ikwu okwu nke oma n’otuto Ya. A ga-eme ka puku puku olu juputa n’ike ikwuputa eziokwu ndi di itunanya nke Okwu Chineke. A ga-atoghe ire na-asu nsu, a ga-emekwa ka ndi ihere na-atu sie ike iburu akaebe nwere obi ike banyere eziokwu. Ka Onyenwe anyi nyere ndi Ya aka ime ka ulo nsu nke mkpuruobi di ocha puo n’o bula mmeto, ma debe njiko chiri anya di otu a n’etiti ha na Ya, ka ha wee buru ndi na-ekere oku n’ime mmiri ozuzo ikpezu ahụ mgbe a ga-awusa ya.” Review and Herald, July 20, 1886.

Pentikost, mgbe a na-atule ya dika oriri nke Onyenwe anyi, apughị ikewapu ya na Ngabiga, oriri nke achicha na-ekoghi eko, onyinye mkpuru mbu, na oriri nke izu. Pentikost bu oge di ogologo, o bu ezie na o bukwa otu kpomkwem oge. Nke a bu ihe kpata e ji akpo ya “oge Pentikostal.” Oge ahụ bidoro site n’onu Kraist, ili Ya, na mbilite n’onu Ya. Mgbe o rigoro n’elugwe, Kraist malitere ubochi iri anu nke nkuzi onwe Ya nke e mesiri soro ya ubochi iri n’ulo elu ebe e mezuru idi n’otu. 9/11 bidoro oge nke na-akwusi n’iwu Sode na United States. A na-anochi anya iwu Sode ahụ site n’ubochi Pentikost dika otu kpomkwem oge; otu kpomkwem oge nke otu oge di ogologo buru ya uzu, nke bidoro na 9/11. Site na 9/11 ruo n’iwu Sode, a na-emeghari “oge Pentikostal.”

Pita kwara na ihe itunanya ahụ nke “ire oku,” abughị nzuzu nke mmanya kpata, kama o bu mmezu nke akwukwo Joel n’ihi na e welitere esemokwu megide ozi ahụ. “Ire” na-anochi anya iweta ozi, oku ahụ kwa na-anochi anya Mmuo Nso. Ozi Pentikost na-anochi anya njikota nke idi nsu nke Chineke (Chineke bu oku na-erepia ihe) na mmadu nke ire. Dika Pita na-anochi anya nari puku na iri anu na anu n’oge mmiri ikpezu, otu ahukwa ndi Juu ndi na-arụ ụka na-anochi anya ndi nke ogbugba ndu mbu a na-agafe n’akuku n’otu oge ahụ ka mmiri ikpezu ahụ na-ezo.

Ha niile juputara na Muo Nso, wee malite ikwu okwu n’asusu ndi ozu, dika Muo ahụ nyere ha ike ikwu. Ma ndi Juu, ndi na-atu egwu Chineke, sitere n’agburu niile di n’okpuru elugwe, no na-ebi na Jerusalem. Mgbe a nuru akuko a, igwe mmadu biakotara, ha wee daa n’ogba aghara, n’ihi na onye o bula nuru ka ha na-ekwu okwu n’asusu nke ya. Ha niile juru anya, wee turu n’anya nke ukwu, na-agwa ibe ha, Lee, ndi a niile na-ekwu okwu, o bughị ndi Galili ka ha

bụ? Olee kwa otú anyị nile si anụ, onye ọ bụla n'asụsụ nke ya, nke a mụrụ anyị n'ime ya? Ndi Patia, na ndi Midia, na ndi Elam, na ndi bi na Mesopotemia, na Judia, na Kapadoshia, na Pontos, na Eshia, Frijia, na Pamfilia, na Ijipt, na akukụ Libya nke di nso na Sirini, na ndi obia si Rom, ma ndi Juu ma ndi a toghatara n'okwukwe, ndi Krit na ndi Arab, anyi na-anu ka ha na-ekwu n'asusu anyi oru ebube nke Chineke. Ha niile juru anya, nokwa n'itu uche, na-agwa ibe ha, Gini ka nke a putara? Ma ndi ozo, na-akwa ha emo, siri, Ndi ikom ndi a ejuputala na mmnya oheru. Ma Pita, ka ya na mmadu iri na otu ahụ guzo, weliri olu ya elu, si ha, Umụ nwoke Judia, na unu niile ndi bi na Jerusalem, ka nke a mara unu, nukwaanụ okwu m: n'ihu na ndi a anaghi anubiga mmnya okè, dika unu na-eche, ebe ọ bu naani awa nke ato nke ehie. Oru Ndiози 2:4–15.

Pita na-akowa Pentikost di ka mmezu nke akwukwo Joel. O na-eme nke a n'uzo amuma mgbe uwa dum nochiri anya, n'ihu na akukụ Akwukwo Nso ahụ na-ekwu na ndi na-ege ya ntị sitere “na mba nile di n'okpuru eluigwe.” N'oge 9/11 e mere ka uwa maa ihè site n'ebube Kraist, ma mgbe ahụ kwa n'oge iwu ubochi Sonde, otu nari na iri anọ na anọ puku ga-egosiputa ebube Kraist n'uzo zuru okè ka a na-ebuli ha elu dika okoloto n'ihu uwa dum. Oge Pentikostal malitere na 9/11, o na-agwukwa n'oge iwu ubochi Sonde.

“O dighi otu n'ime anyi ga-enweta akara Chineke ma o buru na e nwere obuna otu ntu ma o bu unyi n'agwa anyi. E hapuru ya n'aka anyi idozi ntupo di n'agwa anyi, ikpochapu ulo nso nke mkpuruobi n'ime mmeto o bula. Mgbe ahụ ka mmiri ozuzo ikpeazu ga-adakwasị anyi, dika mmiri ozuzo mbu siri dakwasị ndi na-eso uzo Kraist n'Ubochi Pentikost.

“A na-eme ka afọ ju anyi ngwa ngwa n'ihe anyi ruzuru. Anyi na-eche na anyi bara uba, ma baa uba n'ihe onwunwe, ma anyi amaghi na anyi bu 'ndi ahuhu, na ndi ebere na-agu, na ndi ogbenye, na ndi kpuru isi, na ndi gba oto.' Ugbo a bu oge ige ntị n'ido aka na ntị nke Ezi Onyeama ahụ: 'Ana m adu gi odu ka i zuta n'aka M olaedo a nwalere n'oku, ka i wee baa uba; na uwe ocha, ka e wee yikwasị gi, ka ihere nke idi gi gba oto ghara iputa ihè; teekwa ogwu anya n'anya gi, ka i wee hu.' ...”

“O bu ugbo a ka anyi ga-edobe onwe anyi na umu anyi ka uwa ghara imeru ha n'uzuzu ya. O bu ugbo a ka anyi ga-asacha uwe agwa anyi ma mee ka ha di ocha n'obara Nwa Aturu ahụ. O bu ugbo a ka anyi ga-emeri mpako, aguu iwe, na umengwu nke mmuo. O bu ugbo a ka anyi ga-eteta ma gbalisie ike n'uzo kpebisiri ike ka agwa anyi nwee nhazi ziri ezi. 'Taa, o buru na unu anu olu Ya, unu ekwela ka obi unu sie ike.' Anyi no n'onodu nke nnwale kachasi sie ike, na-eche ma na-ele anya maka ngosiputa nke Onyenwe anyi. Uwa no n'ochichiri. 'Ma unu, umunna m,' ka Pol na-ekwu, 'unu anoghi n'ochichiri, ka ubochi ahụ wee biakwute unu dika onye ohi.' O bu nzube Chineke mgbe niile isi n'ochichiri weta ihè, isi na mwute weta onu, na isi n'ike ogwugwu weta izuikwe nye mkpuruobi ahụ na-eche ma na-agusi aguu ike.”

“Gini ka unu na-eme, umunna, n'oru ukwu a nke nkwaadebe? Ndi ahụ na-ejikota onwe ha na uwa na-anata ukpuru uwa ma na-akwadebe maka akara nke anu oha ahụ. Ndi ahụ na-atukwasighi onwe ha obi, ndi na-eweda onwe ha ala n'ihu Chineke ma na-eme ka mkpuruobi ha di ocha site n'irube isi n'ezikwu—ndi a na-anata ukpuru nke eluigwe ma na-akwadebe maka akara nke Chineke n'egedege ihu ha. Mgbe iwu ahụ ga-aputa, ma a kunye akara ahụ, agwa ha ga-anogide di ocha na nke na-enweghi ntupo ruo mgbe ebighi ebi.”

“Ugbu a bu oge nkwadebe. A gaghị etinye akara nke Chineke n’egedege ihu nwoke ma o bu nwanyi na-adighi ocha. A gaghikwa etinye ya n’egedege ihu nwoke ma o bu nwanyi nke nwere oke ochicho ma na-ahụ uwa n’anya. A gaghikwa etinye ya n’egedege ihu ndi nwoke ma o bu ndi nwanyi nwere ire ugha ma o bu obi aghugho. Ndi niile na-anata akara ahụ aghaghị ibu ndi na-enweghi ntupo n’ihu Chineke—ndi e ji atụ anya eluigwe. Gaanụ n’ihu, umunne m ndi nwoke na ndi nwanyi. Enwere m ike ide naani nkenke banyere isi okwu ndi a n’oge a, naani site n’ikpo uche unu gaa n’ebe mkpa nkwadebe di. Choonu Akwukwo Nso n’onwe unu, ka unu wee ghota oke idi-nso na-atu egwu nke awa ugbu a.” Testimonies, volume 5, 214, 216.

N’ebe a, Sista White na-akowa Pentikost dika otu oge kpomkwem, na-eme ka o dabara na iwu Sode na United States, “mgbe ekwuputara iwu ahụ.” Ma, obuna n’agbanyeghi na o na-akara iwu Sode na Pentikost di ka otu oge kpomkwem, ozi ya nke na-akpo oku ka e nwee nkwadebe na-akowa otu oge nke na-ebute tupu iwu Sode, dika e ji oge Pentikost mee ihe nnochianya ya. Iwu Sode bu ule nke Sabat ubochi nke asaa, a pukwara imata oge ahụ sitere na 9/11 ruo n’iwu Sode dika “ubochi nkwadebe nke Onyenwe anyi” nke ihe nnochianya ya. Nkwadebe na-ebute tupu ule ahụ.

“Mmiri ozuzo ikpeazu ga-adakwasị” puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ ahụ “di nnoo ka mmiri ozuzo mbu si dakwasị ndi na-eso uzo n’Ubochi Pentikost.” Oge ahụ a kowara dika oge Pentikost bidoro site n’ifesa ntakiri mgbe Kraist lotara site n’irigoro Ya n’eluigwe.

Mgbe O kwusiri nke a, O kuru ume n’ime ha, si ha, Nataanu Mmuo Nso. Jon 20:22.

Ume Ya na-ebuga Mmuo Nso, ume kwa bu ihe na-amiputa uda okwu. Jizos bu Okwu ahụ, ume Ya na-ebugakwa Mmuo Nso site n’inyefe Okwu Ya. O bu ume kpatara ahụ Adam ji di ndu, o bu kwa ume na-enye ndi agha Ezikiel, bu okpukpu akoro nke ndi nwuru anwu e mere ka ha bilie ozo, ndu.

“Omume Kraist n’ifukuo ndi na-eso uzo Ya Mmuo Nso, na n’inye ha udo Ya, di ka ntakiri umu irighiri mmiri ozuzo tupu nnukwu mmiri ozuzo bara uba a ga-enye n’ubochi Pentikost.” Spirit of Prophecy, volume 3, 243.

Na mmalite nke oge Pentikost, “ume” Kraist nyere ndi na-eso uzo ya Mmuo Nso, ma ufodu nwere obi abuo.

Ma Tomos, otu n’ime mmadu iri na abuo ahụ, nke a na-akpo Didymus, anoghi n’etiti ha mgbe Jisos bilara. Ya mere, ndi ozo n’ime ndi na-eso uzo ahụ siriri ya, Anyi ahūwo Onyenwe anyi. Ma o siriri ha, O buru na ahughi m n’aka Ya akara ntu ndi ahụ, ma tinya mkpisi aka m n’akara ntu ndi ahụ, ma tinya aka m n’akuku Ya, agaghị m ekwere. Jon 2:24, 25.

Oge Pentikostal malitere oge nke “nnwale,” bido na ume nke Kraist na esemokwu nke obi abuo nke Tomos. Esemokwu Tomos n’mmalite na-anochi anya esemokwu ndi Juu n’ogwugwu oge Pentikostal. Kraist nyefere ndi na-eso uzo ya okwu Ya na Mmuo Nso na mmalite, ndi na-eso uzo ahụ kwa nyefere uwa okwu ahụ na Mmuo Nso n’ogwugwu oge Pentikostal.

Oru ahụ Kraist ruzuru mgbe O kufere ume n’ime ndi na-eso uzo Ya bu ama nke abuo banyere otu oru ahụ ahụ O ka ruzuru na ndi na-eso uzo ahụ n’uzo na-aga Emos.

O wee ruo, na, ka ha na-ekwurita okwu onu ma na-atughari uche, Jizos n'onwe ya biaruru nso, soro ha na-aga. Ma e mechiri anya ha ka ha ghara imata ya. ...

Mgbe ahụ, o siri ha, Unu ndi nzuzu, ndi obi unu na-adikwa nwayo ikwere ihe niile ndi amuma kwuru: O kwesighi ka Kraist taa ahuhu ihe ndi a, ma banye n'ebube ya? Site n'imalite na Mozis na ndi amuma niile, o kowaara ha n'Akwukwo Nso niile ihe ndi metutara onwe ya. Ha wee biaruo nso n'obodo nta ahụ ebe ha na-aga; ma o mere di ka a ga-asị na o ga-aga n'ihu. Ma ha riosiri ya ike, na-asị, Nonyere anyi: n'ihu na o dila nso n'anyasi, ubochi agakwaala nke ukwu. O wee banye ka o nonyere ha. O wee ruo, ka o nodu n'eri nri ya na ha, na o were achicha, gozie ya, nyawaa ya, nye ha ya. Anya ha wee meghee, ha wee mara ya; ma o puo n'ihu ha n'anya. Ha wee si ibe ha, O bughị na obi anyi na-enwu n'ime anyi, mgbe o na-agwa anyi okwu n'uzo, na mgbe o na-emegheere anyi Akwukwo Nso? Luk 24:15, 16, 25-32.

Dika Jizos "no n'iri nri" n'Emos, otu ahukwa O mesiri rie nri ya na ndi na-eso uzo ya. N'ihe abuo ahụ, e gosiputara iri nri. Ha abuo onu na-egosi na mmalite oge Pentikost ka e ji ume nke Mmuo Nso mara, nakwa site n'iri nri. Ihe omume mmalite ahụ na-ebute esemokwu n'etiti otu otu nke kwere ekwe na otu otu nke na-enwe obi abuo. Iri nri ahụ, inye nke Mmuo Nso, na imeghe Akwukwo Nso na-agunye na Kraist malitere ozizi Ya site na "Mosis na ndi amuma niile." E ziputara ozizi Kraist site n'ikporo ahiri amuma nke Mosis ma mee ka o kweko na ahiri nile nke ndi amuma, ntakiri ebe a, ntakiri ebe ahụ.

N'ubochi 9/11, ume nke ifufe ano nke Ezikiel fuuru okpukpu ndi nwuru anwu, ndi kporo nku, nke isi nke iri ato na asaa. N'oge ahụ, di ka e gosiri ya n'onnyinyo site n'aka mmuo-ozu ahụ nke siri n'elugwe ridata n'August 11, 1840 ma nye ozi mmuo-ozu mbu ike, mmuo-ozu nke Mkpughe iri na asato ridadara na ozi nke a ga-eri, dika ndi na-eso uzo ahụ siri rie na mmalite nke oge Pentikost. Enweghi mmasi Tomos igwere ekwere na-egosi na, mgbe e webatara ozi ahụ, a na-akara ima jijiji.

N'ikwu okwu banyere odida Ulo Elu Ejima ahụ n'ubochi 9/11, a gwara anyi na Onyenwe anyi biliri "ime ka mba di iche iche maa jijiji n'uzo di egwu." O di mkpa icheta na a na-emezu "imaa jijiji" n'etiti ndi nke Chineke site n'aka ndi na-aluso ozi nke eziokwu ugu. E nwere "imaa jijiji" ndi di n'ezị, ma imaa jijiji di n'ime uka na-eme n'onodu ebe a na-eweputa ozi.

"Ajuru m ihe ima jijiji ahụ m huru putara, e wee gosi m na a ga-ebute ya site n'akaebe kwu oto ahụ, nke ndumodu Onyeamà Eziokwu nye ndi Laodisia kpoputara. Nke a ga-enwe mmetuta ya n'obi onye natara ya, o ga-edukwa ya ibuli okoloto ahụ elu ma wusa eziokwu kwu oto ahụ. Ufodu agaghi anagide akaebe kwu oto a. Ha ga-ebili imegide ya, nke a kwa bu ihe ga-akpata ima jijiji n'etiti ndi nke Chineke."

"Ahuru m na a naghị ege ogbugba-ama nke Ezi Onyeamà nti obuna okara. A na-eleli ogbugba-ama ahụ di nso nke odinihu nzuko diiri ya n'elu, ma o burugodi na a hapughi ya kpankpan n'akuku. Ogbugba-ama a ga-aruputa ncheghari miri emi; ndi niile na-anabata ya n'ezikwu ga-erube isi nye ya ma buru ndi a sachapuru." Early Writings, 271.

"Ima jijiji" di n'ime a na-esite n'aka ndi na-eguzogide ikwuputa ozi Laodisia. Nwanyi Nwanna White na-akowa ozi Jones na Waggoner nke afo 1888 di ka ozi Laodisia.

“Ozi e nyere anyị site n’aka A. T. Jones, na E. J. Waggoner bụ ozi nke Chineke nye nzuko-nsọ Laodisia, ma ahụhụ ga-adiri onye o bula nke na-ekwuputa na o na-ekwere eziokwu ma n’agbanyeghi nke ahụ o naghị egosiputa ndi ozo uzari ndi Chineke nyere.” The 1888 Materials, 1053.

Imegide a na-emegide ozi Laodisia na-eweta ima jijiji, Nwanneanyi White kwekotakwa ozi nke afọ 1888 na odida nke mmuo-ozu nke Mkpughe iri na asato.

“Ajuju ihapu echiche ndi e burula uzo kpee n’obi, na inakwere eziokwu a, bu isi ihe di n’okpuru nnukwu akuku nke mmegide e gosiputara na Minneapolis megide ozi Onyenwe anyi site n’aka Umunna Waggoner na Jones. Site n’ikpalite mmegide ahụ, Setan nwee ihe iga nke oma n’imegide ka e nye ndi anyi, n’ogo di ukwu, ike puru iche nke Mmuo Nso nke Chineke gusiri agu ike inye ha. Onye iro ahụ gbochiri ha inweta irusi oru ike ahụ nke gaara abụ nke ha n’ibu eziokwu ahụ gaa n’uwa, dika ndiozi kwusara ya mgbe ubochi Pentikost gasiri. Ihe ahụ nke ga-eme ka uwa dum nwuo site n’ebube ya ka a gbochiri, ma site n’omume nke umunna anyi onwe ha, e debewokwa ya puo n’uwa n’ogo di ukwu.” Selected Messages, book 1, 235.

Inwe obi abuo nke Tomos na mbido oge Pentikost, nke nochiri anya nnupuisi megide ozi ahụ bjarutere n’ubochi Pentikost, nochikwara anya ima jijiji ahụ mere mgbe ndu nke Seventh-day Adventism biliri guzochie ozi ahụ e zigara nzuko Laodisia dika Jones na Waggoner gosiputara ya n’afọ 1888. N’afọ 1888 mmuo ozi di ike nke Mkpughe iri na asato ridatara ime ka uwa muo oku site n’ebube Ya, ma n’ihi, n’oke buru ibu, na ndi ndu ahụ achoghi ihapu echiche ha turu tupu oge eruo, nnupuisi Kora, Datan na Abiram ka e mere ozo. Tomos, ndi Juu n’oge Pentikost, nnupuisi Kora n’oge Mosis, nnupuisi nke 1888—ha niile nochiri anya 9/11 mgbe, di ka Joel si kwuo—a ga-afu opi. Opi ahụ, di ka Aisaja si kwuo, ka a furu iji kowaa mmehie nke ndi Chineke, si otu a nochite anya 1888 na ozi ahụ e zigara Laodisia. Onye nche Jeremaja, onye na-afu opi ka a laghachi n’“uzo ochie,” kweoro na Aisaja ibuli olu ya elu di ka opi. Ndi nche Jeremaja bu ndi nche Habakok, onye juru ajuju banyere ihe onodu ya ga-abu n’arumu ka ma o bu n’esemokwu nke akuko ihe mere eme ya?

Aga m eguzo n’ebe nche m, dozie onwe m n’elu ulo nche, lezie anya ihu ihe o ga-agwa m, na ihe m ga-aza mgbe a baara m mba. Habakuk 2:1.

Okwu a bu “reproved” putara “ibara mba ma o bu iru uka na ya,” o na-egosikwa ajuju, n’ihi na amaokwu na-esonu na-enye aziza.

Ma Onye-nwe-anyi zara m, si, Dee ohu ahụ, meekwa ka o doo anya n’elu mbadamba, ka onye na-agu ya wee gbaa oso. Habakkuk 2:2.

“Arumu ka” ahụ ma o bu ima jijiji nke malitere n’ime mmezu nke akuko ihe mere eme nke ndi Millerite bu ozi William Miller na iwu ya banyere nkwa amuma megide ndi oka mmuta okpukpe nke Protestantism. Arumu ka ahụ n’akuko ihe mere eme nke ndi Millerite malitere site n’ikwado ozi Millerite na Ogost 11, 1840, mgbe o dighi “onye di ala kari Jisos Kraist” si n’eluigwe ridata na obere akwukwo nke Jon ga-anata rie. Esemokwu nke ndi nche Habakkuk, obi abuo nke Tomos, nnupuisi nke 1888, nnupuisi Kora, esemokwu banyere inubiga mmanya okè n’oge Pentikost, ha niile na-agba akaebe banyere arumu ka nke malitere na 9/11. Esemokwu a na-aru uka banyere ya bu

banyere ozi nke mmiri ozuzo ikpeazu, nke malitere ifesa ntakiri na 9/11.

Aziza ahụ dị n' Akwukwo Habakkuk nke mere ka ndị Millerite weputa eserese afọ 1843 jikọtara ya na mmepe nke otu abuo nke ndi na-efe ofufe, nke Kora na ndi ya na-anochi anya ya megide Mosis, nke Tomas na ndi ozo n'ime ndi na-eso uzo Jisos na-anochi anya ya; esemokwu ndi Juu banyere inubiga mmara okè n'ubochi Pentikost, ochichi ndu nke Adventism n'afọ 1888; ndi Protestant megide ndi Millerite n'afọ 1844, na umu agboghọ-amaghi ihe na umu agboghọ nwere amamihe nke Oktoba 22, 1844.

N'ubochi 9/11, Kraist kuru ume n'elu ndi na-eso uzo Ya, ya buru Mmuo Nso dika ntakiri ntapu tupu miwusi zuru ezuru ahụ n'oge iwu Sonde. Mgbe ahụ, O meghere nghota ha banyere ozi amuma ahụ, bido "ahiri n'elu ahiri," site n'aka Mosis, site n'iduru ndi na-eso uzo ahụ azu n'uzo ochie nke Jeremaia, ebe e tere ha mmanu ka ha kpoo opi ido aka na nti. Ume Kraist n'oge 9/11 sitere n'ifufe anọ nke Ezekiel na Jon, o bukwa ozi Laodisia, nke bu "ama kwu oto," nke na-akpata ima jijiji ka a na-eguzogide ya. Afọ 1888 na-anochi anya nupuisi nke Kora, Datan na Abiram, n'ihu na o bughị naani ozi ahụ ka a na-aju, kama obuna ndi nche ahoputara bu ndi na-enye opi ahụ uda dororo anya.

Nwannaanyi White dere na, "ima jijiji ahụ m hụworo" "ga-abu ihe ama kwu oto ahụ kpatara, nke ndumodu nke Ezi Onyeama ahụ gwara ndi Laodisia kpoputara." Ozi 1888 bu ihe ama kwu oto ahụ, ma 1888 na 9/11 abuo ahụ na-akara mgbada nke mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato.

"A ghaghị ibu ama kwu oto nye uka anyi na uloruru anyi di iche iche, iji kpotere ndi no n'ura."

"Mgbe e kwere ma debe okwu nke Onyenwe anyi, a ga-enwe oganihu na-aga n'ihu n'uzo kwusie ike. Ka anyi hu ugbo a nnukwu mkpa anyi. Onyenwe anyi apughi iji anyi ruo oru ruo mgbe O ga-ekunye ndu n'okpukpu ndi kporo nku. Anuru m okwu ndi a e kwuru: 'Na-enweghi omimi mkpali nke Mmuo nke Chineke n'elu obi, na-enweghi mmetuta ya nke na-enye ndu, eziokwu na-agho mkpuredemede nwuru anwu.'" Review and Herald, November 18, 1902.

Na 9/11 ozi Laodisia ruru mmezu ya zuru okè dika oku ikpeazu nye ndi bubu ndi nke ogbugba-ndu Chineke malitere ikwusara. O bu n'oge ahụ ka Sista White kwuru, "A ghaghị iburu uka anyi na uloruru anyi ama kwu oto, iji teta ndi na-ehi ura." Ozi Laodisia malitere mgbe mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato siri n'elugwe ridata na 9/11, nke putara na na 9/11 ozi nye ndi Adventist ubochi nke asaa nke Laodisia bukwa ma ka bu, "tetanu." Joel nyere ndi anuruma iwu ka ha teta n'amaokwu nke ise nke isi nke mbu. 9/11 na-akara obibia nke oge ule ikpeazu maka Adventizim, o na-anochikwa anya iwu Joel nyere ka a teta. Mmalite nke oge Pentikost na-amalite site n'iteta nke ndi Chineke na 9/11, o na-ejedebe kwa na mmezu nke ilu umu agboghọ iri ahụ obere oge tupu iwu ubochi Sonde.

Itetara n'ubochi 9/11 bu oku a na-akpo ogbo ikpeazu nke ndi ogbugba-ndu no n'odapu n'okwukwe. Itetara ahụ, nke na-abia kpomkwem tupu iwu Sonde, na-emechi uzo n'ihu ndi mbu ahụ bu ndi ogbugba-ndu. Mmalite na njedebe bu otu ihe ahụ, ma na Julai nke afọ 2023, a kpotere ndi ama abuo nke Mkpughe isi nke iri na otu ka ha hu nupuisi nke amuma e buru maka Julai 18, 2020. Itetara nke etiti ka e ji nupuisi nochite anya ya, nke na-egosi 9/11 dika mkpuredemede mbu nke alifbet Hibru, Julai 18, 2020 dika mkpuredemede nke iri na ato, na iwu Sonde dika

mkpuru edemede nke iri abuo na abuo, nke bukwa nke ikpeazu, nke alifbet Hibru. Mkpuru edemede nke iri abuo na abuo na-anochi anya njikota nke idi-nso Chineke na mmadu, nke a na-emezu kparam n'ime nke ikpeazu n'ime itetara ato ahụ.

Onyenwe anyi "na-ekunye ndu n'okpukpu akoro akoro" na 9/11, dika O si kukwasị ndi na-eso uzo ya Mmuo Nso na mmalite oge Pentikost. Ndi na-eso uzo ya mgbe o rigoro n'elu na-anochi anya ndi natara Mmuo Nso, ndikwa e mechara meghee nghota ha banyere Okwu amuma site n'usoro nke "ahiri n'elu ahiri." Nnata nke Mmuo Nso mere mgbe a na-eri nri, n'ih na iri nri n'uzo ime mmuo choro ka i rie anu ahụ ma nuo obara Jisos, onye bu Okwu ahụ.

Ndi nnupuisi ahụ sonyere Kora, Detan na Abiram nochiri anya (dika kwa ndi ndu Adventism n'afọ 1888 mere) otu ahụ nke na-ebute ima jijiji site n'igugide ozi opi ahụ nke na-akowa mmehie nke ndi Chineke, ebe ha n'otu aka ahụ na-akpokwa ka e laghachikwute uzo ochie ahụ, eziokwu ndi ntala nke "ugboro asaa" nke Levitikos iri abuo na isii nochiri anya. Opi ahụ na-akpo ka e nwee ma mmeghari ma ndozighari. Nke mbu n'ime nkume onu ahia amuma Miller, nke bukwa nke mbu Adventism juru, nochiri anya mmalite na njedebe nke mmeghari Millerite. A na-eji "ugboro asaa" nke Mosis akara ma mmalite ma njedebe nke ozi mmuo ozi mbu dika ndi Millerite kwusara ya. Na mmalite a nabatara ya, na njedebe a juru ya. N'ih ajuju ahụ, Ezikiel na-egosi Adventism dika ndagwurugwu nke okpukpu nwuru anwu akoro. Oge ahụ sitere n'afọ 1863 ruo iwu Sunday di na United States bu ndagwurugwu ohuhu, di ka Aizaya iri abuo na abuo si kwuo, ma o bu ndagwurugwu nke okpukpu nwuru anwu akoro dika Ezikiel si kwuo. Ndagwurugwu amuma abuo ahụ na-adakokwa na ndagwurugwu Jehoshafat nke Joel, nke Joel kpokwara ndagwurugwu mkpebi.

Site n'ihe ndi a ka edobere, a puru iju, ole otu o si buru na n'oge 9/11 akwukwo Joel ghoru ozi Pita kwara n'ubochi Pentikost? Anyi ga-anwa ime ka ihe ndi a doo anya n'isiokwu ndi na-esonu.

"(Ederere ya na November 5, 1892, site na Adelaide, South Australia, degaara 'Nwa Nna m nwoke na Nwa Nna m nwaanyi m huru n'anya, Frank na Hattie [Belden].)"

"Mgbe Mmuo Nso mere ka a mata gi, i ga-ahu ajo omume ahụ nile e mere na Minneapolis dika o di, dika Chineke si ele ya anya. O buru na m agaghi ahụ gi ozo n'ua a, jide n'aka na agbagharawo m gi mwute na nrigide na ibu nke mkpuruobi i wetara m n'enweghi ihe kpatara ya. Ma n'ih mkpuruobi gi, n'ih Onye ahụ nwuru n'ih gi, achoro m ka i hu ma kwuputa njehie gi. I sonyeere ndi ahụ juru iguzogide Mmuo nke Chineke. I nwere ihe-ama nile di gi mkpa na Onyenwe anyi na-aru oru site n'aka Umunna Jones na Waggoner; ma i nataghi ihè ahụ; ma mgbe mmetuta ndi e nyeere ohere, na okwu ndi e kwuru megide eziokwu ahụ gasiri, i naghi eche na i di njikere ikwuputa na i mehiere, na ndi ikom a nwere ozi sitere n'aka Chineke, nakwa na i ledara ma ozi ahụ ma ndi ozi ahụ anya."

"O dibeghi mgbe m huro n'etiti ndi anyi nnoo ike afo-ju-onwe-ha na enweghi mmasi inakwere ma kweta ihè dika e gosiputara ya na Minneapolis. E gosiri m na o dighi onye obula n'ime igwe ahụ bu ndi jigidere mmuo e gosiputara na nzuko ahụ ga-enwekwa ozo ihè doru anya iji mata idi oké onu ahia nke eziokwu ahụ e zitere ha site n'eluigwe ruo mgbe ha wedara mpako ha n'ala ma kwuputa na o bughu Mmuo nke Chineke kpaliri ha, kama na ajombunobi juputara n'uche na n'obi ha. Onye-nwe-ayi choro ibiakwute ha nso, igozu ha ma gwoo ha

n'ìlaghachi azu ha, ma ha achoghì inu olu. Mmuo ahụ kpaliri ha bu otu mmuo ahụ kpaliri Kora, Datan, na Abiram. Ndi ikom ahụ nke Izrel kpebisiri ike iguzogide ihe àmà nile ga-egosi na ha mehiere, ha wee nógide na-aga n'uzo ha nke nnupuisi ruo mgbe a dotara otutu mmadu puo ka ha sonyere ha.”

“Onye ka ndi a bu? O bughì ndi na-adighi ike, o bughì ndi na-amaghì ihe, o bughì ndi na-enwetabeghi ihè. Nnupu-isi ahụ gunyere ndi isi nari abuo na iri ise ndi a ma ama n'etiti ogbakò ahụ, ndi ikom a ma ama. Gini ka àmà ha bu? ‘ogbakò ahụ nile di nsò, onye obula n'ime ha, Onye-nwe-anyi nokwa n'etiti ha: gini mere unu ji ebuli onwe unu elu karià ogbakò Onye-nwe-anyi?’ [Onu Ogugu 16:3]. Mgbe Kora na ndi ya so ya lara n'iyi n'okpuru ikpe Chineke, ndi mmadu ndi ahụ o duhieworo ahughì aka Onye-nwe-anyi n'oru ebube a. N'ututu echi ya, ogbakò ahụ nile boro Mosis na Eron ebubo, si, ‘Unu egbuola ndi nke Onye-nwe-anyi’ [amaokwu 41], oria ntiwapu wee dakwasì ogbakò ahụ, ihe kariiri puku iri na anò wee laa n'iyi.”

“Mgbe m kpebiri ipu na Minneapolis, mmuo ozi nke Onyenwe anyi guzoro n'akuku m wee si: ‘O bughì otu ahụ; Chineke nwere oru o choro ka i ruo n'ebe a. Ndi mmadu ahụ na-emeghari nnupuisi nke Kora, Datan, na Abiram. Edebewo m gi n'onodu kwesiri ekwesì gi, nke ndi na-anoghi n'ihè agaghì ekweta; ha agaghì ege akaebe gi nti; ma m ga-anonyere gi; amara M na ike M ga-akwado gi. O bughì gi ka ha na-eleda anya, kama o bu ndi ozi na ozi ahụ M na-ezigara ndi nke M. Ha egosila nleli n'okwu nke Onyenwe anyi. Setan ekpuchiela anya ha ma mebie ikpe ha; ma o buru na mkpuruobi o bu la echegharighi na mmehie a ha, nnwere onwe a na-adighi edo nsò nke na-akpari Mmuo nke Chineke, ha ga-eje ije n'ochichiri. Aga m ewepu ihe ndoba oriona n'onodu ya ma o buru na ha echegharighi ma laghachighi, ka m wee gwoo ha. Ha emeela ka ihu nke mmuo ha kpuchie. Ha achoghì ka Chineke gosiputa Mmuo Ya na ike Ya; n'ihì na ha nwere mmuo ikwa emo na ikpo okwu M asi. A na-eme kwa ubochi ihe efu, ikpo nku, igba ochi, na ikpa ochi. Ha etinyeghi obi ha n'icho M. Ha na-eje ije n'oku ha onwe ha mnyere, ma o buru na ha echegharighi, ha ga-edina n'iru ujú. Otu a ka Onyenwe anyi kwuru: Guzoro n'odu oru gi; n'ihì na m nonyere gi, agaghì m ahapu gi ma o bu hapu gi n'iyi.’ Okwu ndi a sitere n'aka Chineke, anwaaghì m ileghara anya.”

“Ihè na-enwuwo n'Battle Creek n'ihè doro anya, na-egbuke egbuke; ma onye n'ime ndi ahụ so ruo akuku n'ogbakò ahụ di na Minneapolis biarutere n'ihè ahụ ma nata akú bara uba nke eziokwu nke Onyenwe anyi zitere ha site n'elugwe? Onye ndi ji nzokwu na nzokwu soro Onye Ndú ahụ, Jisòs Kraist? Onye ndi kwuputara n'uju inu oku n'obi ha hiere uzo, isi ha, ekworo ha na echiche ojo ha, imegide ha megide eziokwu? O dighi obuna otu; ma n'ihì ogologo oge ha ji leghara inakwere ihè ahụ anya, o hapula ha n'azu nke ukwu; ha etobeghi n'amara na n'omuma nke Kraist Jisòs Onyenwe anyi. Ha adaala inata amara di ha mkpa, nke ha puru inwewo, nke gaara emekwa ka ha buru ndi siri ike n'ahumahu okpukpe.”

“Onodu e weere na Minneapolis yiri ka o bu ihe mgbochi a na-apughì imeri emeri nke, n'òkè di ukwu, mechibidoro ha onu na ndi na-enwe obi abuo, ndi na-aju ajuju, tinyere ndi na-aju eziokwu na ike nke Chineke. Mgbe nsogbu ozo biara, a ga-anwale ozo ndi ahụ juru ihe akaebe ruo ogologo oge, ihe akaebe chikotara n'elu ihe akaebe, n'ihè ndi ahụ ha dara n'uzo doro anya nke ukwu, o ga-esiri ha ike inata ihe si n'aka Chineke bja ma ju ihe si n'aka ike nke ochichiri bja. Ya mere, naani uzo ha ga-esi nwee nchekwa bu iga n'iru n'umeala, na-eme ka uzo ukwu

ha kwụ ọtọ, ka onye ngworo ghara isi n'uzo wezuga. O na-eme ka odiche niile puta ihè onye anyi na ya na-emekorita, ma o buru na o bu ndi mmadu na Chineke na-eje ije, ndi kweere na Ya ma tukwasi Ya obi, ma o bu ndi mmadu na-eso amamihe ha chere na o bu nke ha, na-eje ije n'oku nke nkwnye ha onwe ha.”

“Oge na nlebara anya na oru siri ike e ji gbochie mmetuta nke ndi ruru oru megide eziokwu aburuwo nnukwu onwu; n'ihu na anyi gaara aburiri otutu afo n'ihu n'ihe omuma nke mmuo; ma a gaara etinyekwa otutu mkpuruobi, ee, otutu nke ukwu, n'ime nzuko ma o buru na ndi kwesiri ije n'ihè gara n'ihu imata Onyenwe anyi, ka ha wee mara na opuru Ya akwadoro dika ututu. Ma mgbe a ga-etinye nnukwu oru nke ukwu n'ime nzuko n'onwe ya iji gbochie mmetuta nke ndi oru ndi guzoro dika mgbidi nkume siri ike megide eziokwu ahụ Chineke na-ezitere ndi Ya, a na-ahapu uwa n'ochichiri tunyere.”

“Chineke zubere ka ndi nche bilie, ma site n'olu ha jikotara onu zipu ozi doro anya nke kpebisiri ike, na-enye opi uda ziri ezi, ka ndi mmadu wee niile gbaa oso gaa n'odu oru ha ma ruo akuku nke ha n'oru ukwu ahụ. Mgbe ahụ, ihè ahụ siri ike, doo anya, nke mmuo ozi nke oro ahụ, onye si n'elugwe ridata n'ike di ukwu, gaara ejuputa uwa n'ebube ya. Anyi no otutu afo n'azu; ma ndi ahụ guzoro n'isi ma gbochie oganihu nke ozi ahụ kpomkwem Chineke zubere ka o si na nzuko Minneapolis puta di ka orona na-enwu oku, kwesiri iweda obi ha n'ihu Chineke ma hu ma ghotu otu e si egbochi oru ahụ site n'isi nke uche ha na ike isi nke obi ha.”

“E tinyela otutu awa n'iru uka banyere obere ihe; e mebiela ohere olaedo, ebe ndi ozi elugwe no na-eru uju, na-enwe ndidi-agwu n'ihu oge a na-egbu. Mmuo Nso—e nweela ntakiri ekele e nyere uru Ya ma o bu mkpa o di ka mkpuruobi o bula nata Ya. Ndi na-anata onyinye ahụ sitere n'elugwe ga-aputa n'ihu yi uwe-agma nke ezi omume ime agha n'ihu Chineke. Ha ga-asopuru nduzi nke Onyenwe anyi, ha ga-ejukwa n'obi ekele nye Ya n'ihu ebere Ya. Ma n'otutu, otutu ebe, nakwa n'otutu, otutu oge, a puru ikwu eziokwu dika e kwuru n'ubochi Kraist banyere ndi ahụ na-ekwu na ha bu ndi Chineke, na a pughi ime otutu oru di ike, n'ihu enweghi okwukwe ha. A na-asopuru otutu ndi e jikoro n'agbu nke ochichiri n'ihu na Chineke ejirila ha ruo oru, ma ekweghi ekwe ha akpalitela obi abuo na ajo mbunobi megide ozi nke eziokwu nke ndi mmuo ozi nke elugwe no na-achọ ikwusa site n'aka ndi mmadu—igunye onye ezi omume site n'okwukwe, ezi omume nke Kraist.” The 1888 Materials, 1066–1070.